

VI

І рушив Каїн у нову дорогу,
Не дбаючи на труд. Усе, що досі
Зазнав, нічим було супротив тої
Вандрівки. Далечінь, і багна, й ріки,
Ліси непроходимі, темні звори,
Бездонні яри, береги стрімкі,
І острі скали, і вітри грізні,
Все те, немов у змові, крок за кроком
Його¹ спиняло. З трудом, знемощилий,
Він пробирався звільна вгору, вгору.
Блудив не раз, спадав в глибокі яри,
Висилювався, борючись з корінням
Та дикими повоями, що, наче
Гадюки ті, обкручували ноги
Йому. Чим гарячіше рвалися
Його бажання до вершка гори,
Тим тяжчою ставалася дорога,
Тим немічнішим Каїнове тіло,
Тим більший сум і жаль його тиснув.

— Ні, годі, годі,— думав він не раз,—
Занадто тяжко я згрішив, щоб міг,
У бога тої ласки допроситись!
Та хай і так! Його святая воля.
Він думку сю піддав мені, й вона
Тепер уже сама для мене стала
Полегшею, правдивим раєм. Може
Нічого більш мені не дасть він бачить,
Так і за те хвала йому довіку.
А все-таки я йтиму до вершка,
Допоки серце в моїй груді б'ється!

Отак минув він ліс непроходимий,
Минув і пояс ялівців колючих
Та косодеревини і піднявся
На полонину. Широко дихнули
Стомлені груди, радісно вітали
До сумерків лісних привиклі очі
Могуче світло сонця. Наче птиця,
Що, до гнізда летячи, добуває

¹ В автографі «ему». — Ред.

Останніх сил, так Каїнові очі
В той бік побігли, де був рай. Та ніі
Стіна якраз урівню полонині,
А за стіною раю не видати.

Так далі вгору! Сковзаються ноги
По мху твердім. Натужуються жили,
Повітря наче груди розпирає,
І огняні круги перед очима
Вертяться. Наче муравель, повзе
Угору Каїн, ба ще й муравлю
Частенько завидує: муравель
Однако шпарко бігає чи вниз,
Чи вгору і не знає втоми!

Голод

І холод тут його подвійно мучив,
Продрогле тіло відмовляло служби,
Та дух розбуджений і невсипущий
Його, немов лінивого раба,
Без милості гнав далі і все далі.

Ось він дійшов до голих скал стрімких,
Де не було вже ні живого духу,
Хіба орел гніздився у щілині
Та шарпав закривавлену добичу.
Тут кождий крок хибний — нехибна смерть,
Тут смерть на кождім кроці розставляє
Сто вартових захланних на добичу.
І дощ, і сніг, і вітер, сонця блиск,
Орли й кістки — все з нею тут в союзі.

Всі ті страхіття, всі небезпеки,
Всі ті завади Каїн перебув.
І ось одного дня — вже вечоріло
І сонце вниз хилилось, як він став
На самому вершку гори. Нужденний
Скелет продроглий, ранами покритий,
Ледве живий, — отак мети своєї
Він досягнув. Зібрав останні сили
І став на голому леді: могучі
Вітри куйовдили йому волосся
І кров морозили у жилах. Він
Не чув нічого. Весь остаток сили,
Всю душу він зосередив в очах,

І очі ті послав у даль безмірну,
Туди, де в пурпуровому промінні
Купавсь величний, ясний город божий,
Де рай видівся.